

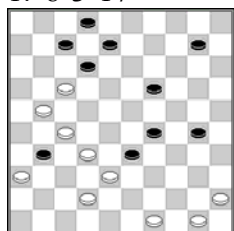


Nieuwe lentegeluiden door Leen de Rooij

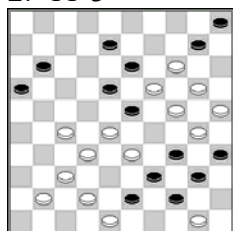
Op 20 maart, precies om 11.28 uur begon de lente. Buiten was er nog niet veel van te merken, maar we mogen er vanuit gaan dat de natuur opnieuw zal ontluiken.

En sinds Herman Gorter in 1889 zijn 'Mei' dichtte, weten we dat de lente verondersteld wordt nieuwe geluiden voort te brengen. Nu wil het toeval dat ik juist in deze periode enkele nieuwe variaties op een motief ontdekte. Die heb ik bewerkt en die wil ik u graag in deze rubriek laten zien.

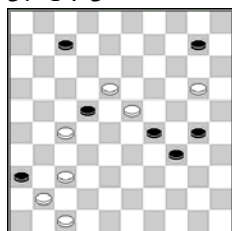
1. 8-3-17



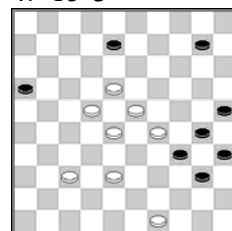
2. 11-3



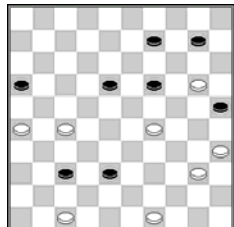
3. 14-3



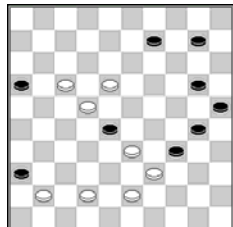
4. 15-3



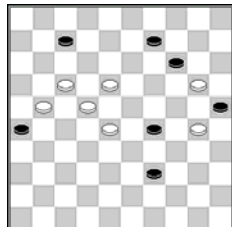
5. 16-3



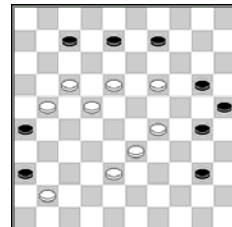
6. 18-3



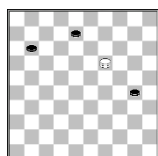
7. 19-3



8. 20-3



Ik ontdekte het motief van het volgende diagram:



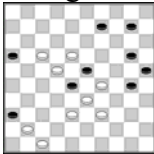
Zwart heeft niet veel beter dan (30-34)19x16(34-40, de langste variant) 16-11 (40-45) 11-50.

Toen ik deze stand doormailde aan Rob Spijkers, de grote verzamelaar van motieven en samensteller van de MotiefMijn, liet hij me weten dat het motief bekend is met dam 19 op 35. Jan Scheijen is de ontdekker van die stand. Schijf 8 kan dan ook op 13 staan. Rob vond mijn zetting echter veel beweeglijker en om die reden wilde hij de stand op mijn naam in zijn 'mijn' opnemen. Het is niet zo gemakkelijk om er een bewerking op te maken. Na enig zwoegen kwam ik tot de stand van het eerste diagram.

1. 17-11 (7x16, want anders loopt wit door naar dam) 50-44 (31x22) 42-37 (33x31) 36x7 (16x38) 49-43 (38x40) 45x5 (2x11) 5-19 et voilà.

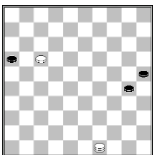
Toen ik hoorde dat Scheijen de ontdekker was van het eigenlijke idee, wilde ik een hommage brengen aan mijn vroegere leermeester, maar dan in grootste stijl. Op een doorgebroken zwarte schijf meer of minder wordt dan niet gelet. Het leidde tot de robbedoos van diagram 2.

2. 27-21 (16x36) 37-31 (b.v. 23x32) 33-29 (b.v. 36x27) 20-15 (34x23) 19x37 (10x19) 37-32 (27x38) 48-42 (38x47) 50-45 (47x20) 25x3 (35x24) 45x34 (39x30) 15-10 (5x14) 3x35 enz. met de zwarte motiefschijf op 13.
3. Toen begon de fantasie te werken en de productie op gang te komen. Een volgend idee kon zelfs in miniatuurvorm worden gegoten. 20-15 (22x42) 47x38 (36x47) 15x4 (47x33) 18-12! (keus) 4x44 (slaan naar 50 wint niet) (keus) 44-35. Zo kan het ook. Eddie van den Acker, de verzamelaar van 7 om 7- problemen, deelde mij mee dat hij het idee na 18-12 in een miniatuur nog niet was tegengekomen.
4. En toen deed ik nog een aardige vondst. Het motief kan nog verder worden verdiept. 49-44 (40x49) 29x40 (b.v. 49x41) 22-17 (35x44) 18-13 (8x19) 23x5 (b.v. 41x19) 5x50. Omdat (30-35) eenvoudig verhinderd is, moet zwart wel verder met (30-34) 50-44! want doorlopen met 17 wint niet. De thans ontstane stand is weer van Jan Scheijen: (25-30) en nu wint alleen 17-11 (16x7) 44-35!
5. Ik zocht verder en vond ik nog een andere variatie op het motief. Alleen werd mij verteld dat die zetting al op naam stond van (wie anders dan) Jan Scheijen. Martin van Dijk had er een mooie 8 om 8- bewerking op gemaakt. Mijn eigen zetting is niet overbodig, want er komen twee zwarte dammen en een aardige slagkeus op het bord: 20-14 (9x20) 49-43 (38x49) 47-42 (37x48- anders slaan komt op hetzelfde neer) 40-34 (slagkeus, b.v. 48x30) 35x4 (49x21) 26x17. Motief Scheijen (19-23) 4x22 (23x34) 22-44 enz. Als er in de aanvangsstand geen schijven zouden staan op 25 en 35, dan was er sprake van een 'dwarrelstand'. Dat is een naam die ikzelf ooit verzoon voor standen waarin alle stukken op de oneven of de even lijnen staan. In dit probleem zijn dat de tweede, vierde, zesde, achtste en tiende lijn.
6. Graag had ik u de stand van het onderstaand diagram gepresenteerd:

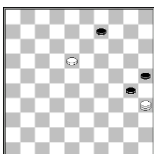


De stand is gelijk; de witte schijf op 23 zit in een draaimolen en de oplossing kent alleen maar mooie meerslagen. Helaas: deze zetting lijkt bijoplosbaar door 29-24, 24x13, 13-8.

Daarom heb ik gekozen voor de stand van het zesde diagram. Ook hier zien we mooie meerslagen: 43-38 (34x32) 18-13! De clou. Door deze zet is wit gedwongen enige tijd geparkeerd te staan op veld 4: (36x29) 22x4 (9x18) 4x49! en nu krijgt u de mooiste versie van het motief te zien. Als zwart, zoals de bedoeling is, (30-34) speelt, dan kan wit niet winnen door met schijf 17 op avontuur te gaan. Speelt hij echter (30-35) dan wint wit juist alleen maar door 17-12-7-1 te spelen. Na (30-34) wint wit dus door 49-44 en het slot van het vorige probleem staat op het bord.

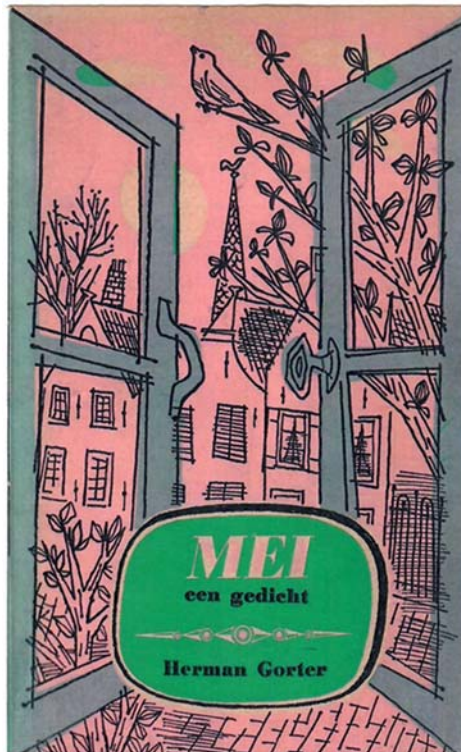


7. En er is zowaar nog een andere variatie mogelijk. De aanvangsstand is niet onlogisch. Na de voorafgaande zet 35-30 lijkt het niets uit te maken of zwart (34-39) of (34-40) speelt. Hij kiest voor het eerste. Wit wint nu door 28-23 (25x34) 17-11! (26x19) 11x2(14x25) 2x44. Nieuw motief? Na (25-30) wint wit alleen door het offer 18-13 (9x18) 44-35.
8. Wie niet betoverd wordt door het grove geweld van diagram 2, zal het laatste probleem het beste vinden. Kijkt u eerst maar eens naar het motief:



Is deze stand met zwart aan zet te bewerken? In eerste instantie leek me dat onmogelijk. Wat moet de laatste zet of slag zijn geweest? Maar toen kwam er een goede fee langs, die me met haar toverstaf aanraakte en me de ogenschijnlijk enige mogelijkheid tot bewerken aanreikte: 17-11 (16x39) 11x4 (36x47) 19-14! (47x24) 4-15! (20x9) 15x35. Het motief gaat als volgt verder: (30-34) 35-44, want 18-12 wint net niet. (25-30) 18-13! (9x18) 44-35.

En toen kwam er een boosaardige partijspeler die zei: ‘De laatste zet van zwart was onlogisch, want hij had kunnen winnen met (20-24)’. Beste lezers: zo is het niet gegaan. In werkelijkheid stond 19 op 23. Zwart speelde (31-36) en zei tegen zijn tegenstander: ‘Moet je eens zien wat er mogelijk is als 23 op 19 staat.’ Met andere woorden: er is geen logische standverklaring, maar een ‘praatverklaring’.



Een nieuwe lente en een nieuw geluid